Ramka (Ramkau) mõisas, õppis Bērzaine (Birkenruh) eragümnaasiumis ja õigusteadust 1858—61 Tartu ja 1861—63 Zürichi ülikoolis; omandas viimases 1863 dr. jur. ja Tartus 1865 cand. jur. astme. A-il 1864—67 oli ta Liivimaa talurahva rentpanga sekretär ja 1868—70 Liivimaa rüütelkonna sekretäri kt.; selle järel oli ta talurahvaasjadekomisjoni sekretär, 1872—75 Liivimaa ev. luteri usu konsistooriumi assessor, 1875—84 Liivimaa rüütelkonna sekretär, 1884—1908 Liivimaa maamarssal ja seejärel maanõunik; surn. 21. IV 1911 vkj. Lätimaal Koknese (Kokenhusen'i) khk-s Vecbebri (Alt-Bewershof'i) mõisas. — M-i valimise tagajärjel maamarssaliks sai Liivimaa aadli reformipartei, kes 1878, 1880 ja 1882 oli tagajärjetult esinenud uue maaomavalitsuse reformi kavaga, mõjuka ja autoriteetse juhi. M. Zinovjev'i (vt. Sinovjev) tuleku järel Liivimaa kuberneriks 1885. a. hakati siin teostama kindlamat venestuspoliitikat. M., nagu ka H. v. Tiesenhausen (vt. *Suppl.*), pidas tarvilikuks maa erinevaid rahvuselemente liita ühiseks rindeks, et tagasi lüüa venestustaotlusi, ning soovitas anda ka eestlastele ja lätlastele mõõdukaid võimalusi kaasa rääkida maa omavalitsuse alal. Ka püüdis M. omapoolsete reformiesitistega venestuspüüdeid kõrvale juhtida. M-i taotlused olid küllalt läbinähtavad ja sellekohased rüütelkonna reformikavad jäeti kõrvale. A-l 1884 kokku astunud Balti konverents töötas M-i juhatusel välja uue kreisi- ja kihelkonnakorralduse kava, mis 1886 esitati kuberner Zinovjev'ile. Nii see kui ka kõik edaspidised M-i ja Liivimaa rüütelkonna poolt üritatud katsed kohaliku erikorra reformimiseks nurjusid. Valitsus omalt poolt esitas 1889 Baltimaade omavalitsuse kava, mis taotles aadli ja rüütelkonna võimupiiride kaugeleküündivat kitsendamist. Suurel määral just M-i mõjuka opositsiooni tagajärjel jäeti see aga kõrvale. Liivimaa rüütelkond 1889 nõustus talu- ja mõisamaa rahaliste maksude ühetasase jaotamisega ning pidas seetõttu aega soodsaks, et saavutada kõigist seisusist koosnev omavalitsuskorraldus majanduslikul alal. M-i energiliste sammude tagajärjel õnnestuski 1890 esitada vastav projekt, küid seekord katkestas Liivimaa omavalitsuse ümberkorraldamise sõjaministeerium. Viimase katse sel alal tegi M. 1905 Balti kongressi poolt tema juhatusel koostatud kava näol. M-i mõjustusel seati sisse 1905. a. lõpul Balti kindralkuberneri amet ja asutati selle juurde erinõukogu (vt. Nikolai II). Erinõukogu kui ka vastavate ettevalmistuskomisjonide poolt töötati välja rida reformikavu omavalitsuse jm. kohta. M-i mõjustusist hoolimata ei antud maaomavalitsuse projektile käiku. Maamaksundusseaduse väljatöötamisest, mida algatas H. v. Tiesenhausen, võttis ka M. juhtivalt osa. Valitsuse ulatusliku venestusaktsiooni vastu esitas M. rüütelkonna poolt rea palvekirju, projekte, seadusekavu nii keisrile, ministreile kui ka teistele kõrgemaile võimukandjaile, püüdes viimaseid ka isiklikult mõjustada. Neil sammudel oli ainult mõnel juhtumil mõjuvamaid tagajärgi.

A. v. Tobien, Die livländische Ritterschaft I, II (1925, 1930); *Alb. Livonorum* (1908) ja Nachtrag (1925); Rig. Alm. 1909, lk. 97—102 [H. v. Bruiningk]; „Baltische Blätter für allgemein-kulturelle Fragen" 1926, lk. 129—136 (B. Hollander); Kalender der Deutschen Vereine Liv-Est-Kurland (1912), lk. 85—87 (E. Seraphim); Geneal. Handb., Livland, 7 [1935?], lk. 514, 520, 531 jt. *L. K.*

MICHELSON, Ivan (Juhan), Vene kindral, sünd. arvatavasti 1739 Eesti alal, tõenäoselt eesti päritoluga vanemate pojana (arvamus, nagu oleks ta rootsi päritoluga, on ümberlükatav). Vene sõjaväes teenides võttis M. osa 7-aastasest sõjast, kus ms. sai haavata 1758 Zorndorfi lahingus, ja teisist Vene sõdadest Türgi, Poola ja Rootsi vastu. Olles märtsist 1774 Pugatševi mässu mahasuruva eriühiku ülemaks, saavutas M. Vene riiklusele ohtlikuks kujunenud mässuliikumise likvideerimises märgatava pöörde, mis teenete tõttu ta ülendati polkovnikuks. A. 1797 ülendati M. ratsaväekindraliks, oli a-st 1800 Krimmi poolsaare ülemaks, a-st 1803 Valge-Vene sõjakuberneriks ja a-st 1806 Vene vägede ülemjuhatajaks Vene-Türgi sõjas; surn. 5. VIII 1807 vkj. Bukarestis. — M-le kuulusid Rõuge khk-s Saaluse ja Leevi mõis (1780—92) ja keisrinna Katariina II (vt.) poolt kingitud mõis (nimetatud ta omaniku järgi Ivano-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 205